

УСИНОВЛЕННЯ ДИТИНИ

Усиновленням є прийняття усиновлювачем у свою сім'ю особи на правах дочки чи сина, що здійснюється на підставі рішення суду. Усиновлення дитини провадиться у її найвищих інтересах для забезпечення стабільних та гармонійних умов її життя, відповідно до ст. 207 Сімейного кодексу України.

Усиновленою може бути дитина (правовий статус дитини має особа до досягнення нею повноліття). У виняткових випадках суд може постановити рішення про усиновлення повнолітньої особи, яка не має матері, батька або була позбавлена їхнього піклування. Дитина, покинута в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я або яку відмовилися забрати з них батьки, інші родичі, може бути усиновлена після досягнення нею двомісячного віку. Дитина, яку було підкинута чи знайдено, може бути усиновлена після спливу двох місяців з часу її знайдення.

Усиновлювачем дитини може бути дієздатна особа віком не молодша 21 року, за винятком, коли усиновлювач є родичем дитини. Усиновлювачем може бути особа, що старша за дитину, яку вона бажає усиновити, не менш як на 15 років. Різниця у віці між усиновлювачем та дитиною не може бути більшою ніж 45 років. Усиновлювачами не можуть бути особи однієї статі. Усиновлювачами можуть бути подружжя, а також (на розсуд суду) особи, які проживають однієї сім'єю.

Кількість дітей, яку може усиновити один усиновлювач, законом не обмежується. Не можуть бути усиновлювачами особи, які обмежені у дієздатності, визнані недієздатними, позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені, були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано недійсним з їхньої вини, перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері, зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами, не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу), страждають на хвороби, перелік яких затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони здоров'я України, є іноземцями, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини; були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150-1, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів; за станом здоров'я потребують постійного стороннього догляду; є особами без громадянства; перебувають у шлюбі з особою, яка відповідно до пунктів 3-6, 8 і 10 цієї статті не може бути усиновлювачем. Також не можуть бути усиновлювачами інші особи, інтереси яких суперечать інтересам дитини.

Усиновлення дитини здійснюється за вільною згодою її обох батьків, яка може бути дана ними лише після досягнення дитиною двомісячного віку. Усиновлення неможливе, якщо батьки відмовляються дати згоду на нього. Це пояснюється тим, що вони у першу чергу наділяються правами (обов'язками), пов'язаними з вихованням своїх дітей.

Наділення батьківськими правами інших осіб спричиняє втрату цих прав батьками. Письмова згода батьків на усиновлення засвідчується нотаріусом. Мати, батько дитини мають право відкликати свою згоду на усиновлення до набрання чинності рішенням суду про усиновлення.

Для усиновлення дитини потрібна її згода, якщо вона досягла такого віку та рівня розвитку, що може її висловити. Усиновлення провадиться без згоди дитини, якщо вона у

зв'язку з віком або станом здоров'я не усвідомлює факту усиновлення. Якщо дитина проживає у сім'ї усиновлювачів і вважає їх своїми батьками, то згода дитини на усиновлення не потрібна.

Усиновлення дитини провадиться без згоди батьків, якщо вони невідомі, визнані безвісно відсутніми, визнані недієздатними, позбавлені батьківських прав щодо дитини, яка усиновлюється, протягом 2 місяців після народження дитини не забрали її на виховання до себе в сім'ю та запис про них у книзі реєстрації народжень вчинено відповідно до статті 135 Сімейного кодексу України. Усиновлення дитини може бути проведено без згоди повнолітніх батьків, якщо судом буде встановлено, що вони, не проживаючи з дитиною понад 6 місяців без поважних причин, не проявляють щодо неї батьківської турботи та піклування, не виховують та не утримують її.

На усиновлення дитини одним із подружжя потрібна письмова згода другого з подружжя, засвідчена нотаріально.

Усиновлення вважається здійсненим у день набрання чинності рішенням суду про усиновлення.

Згідно статті 228 Сімейного кодексу України особи, яким у зв'язку з виконанням службових обов'язків доступна інформація щодо усиновлення, а також інші особи, яким став відомий факт усиновлення, зобов'язані не розголошувати її, зокрема і тоді, коли усиновлення для самої дитини не є таємним.

Відомості про усиновлення видаються судом лише за згодою усиновлювача, крім випадків, коли такі відомості потрібні правоохоронним органам, суду у зв'язку з цивільною справою чи кримінальним провадженням. Особи, які розголосили таємницю усиновлення, несуть відповідальність, встановлену законом.

Відповідно до рішення суду про усиновлення в актовому записі про народження змінюються відомості щодо батьків, дитини, у тому числі дати та місця її народження, дати державної реєстрації народження.

Якщо Вам необхідна правова консультація, звертайтеся за єдиним номером безоплатної правової допомоги 0800 213 103. Тут Ви можете отримати не тільки правову консультацію, але й безкоштовні послуги адвоката від держави.

***Начальник відділу Управління
державної реєстрації Головного
територіального управління юстиції у
місті Києві***

Макаренко Наталія Віталіївна